

Мавзу:

**САНОАТ КОРХОНАЛАРИ
ВА БОШҚА ОБЪЕКТЛАРДАГИ
ЁНҒИН-ТЕХНИКА КОМИССИЯЛАРИ
ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМ**

Режа:

1. Ўт ўчириш-техник комиссиялари тўғрисидаги низом ва унинг моҳияти.
2. Ўт ўчириш-техник комиссиялари тузишнинг мақсади ва вазифаси.
3. Ўт ўчириш-техник комиссиясининг структуравий тузилиши ва уларнинг функциялари.

Саноат корхоналари
ва бошқа объектлардаги
ёнғин-техника комиссиялари тўғрисида
НИЗОМ

Вазирлар Маҳкамасининг
1995 йил 29 июндаги
243-сон қарори билан тасдиқланган
(қарорга 3 - илова)

Низом 3 та бўлим ва 16 та банддан иборат.

Низомнинг бўлимлари:

I. Умумий қоидалар

II. Ёнғин-техника комиссияларининг асосий
вазифалари

III. Ёнғин-техника комиссиялари ишини ташкил
этиш тартиби

I. Умумий Қоидалар

1. Саноат корхоналари, муассасалар ва ташкилотларнинг муҳандислик-техника ходимларини, хизматчиларини ёнғинга қарши профилактика тадбирларини ўтказишда қатнашишга жалб қилиш, объектларда, мулкчилик шаклларида қатъи назар, ёнғинга қарши ҳимояни яхшилаш мақсадида ёнғин-техника комиссиялари ташкил этилади.
2. Ёнғин-техника комиссиялари маҳаллий шарт-шароитлардан келиб чиқиб, шунингдек, давлат ёнғин назорати органлари таклифига кўра саноат корхоналари, янги қурилаётган йирик объектларда, илмий-тадқиқот институтлари, ўқув юртлари, даволаш, соғломлаштириш, маданий-томоша муассасаларида, меҳмонхоналар, телерадио узатиш марказларида, йирик алоқа тармоқларида, аэропортлар ва темир йўл вокзалларида, жамоа хўжаликларида, қишлоқ хўжалиги корхоналарида ва бошқа объектларда ташкил этилади.

Ёнғин-техника комиссиялари таркибига, одатда, бош муҳандис (раис), энергетик, технолог, механик, хавфсизлик техникаси муҳандиси, ёнғиндан сақлаш (дружинаси) бошлиғи, муҳандис-техник ходимлар ва корхона раҳбари хоҳишига кўра бошқа шахслар киритилади.

- Комиссия таркибига касаба уюшмаси ташкилоти вакили ҳам киритилади.
3. Ёнғин-техника комиссиялари давлат ёнғин назорати маҳаллий органлари билан доимо алоқада бўлишлари керак.
  4. Ёнғин-техника комиссиялари ўз амалий ишларида Ўз.Р Худудида амалда бўлган норматив ҳужжатларга ва мазкур Низомга амал қиладилар.
  5. Ёнғин-техника комиссиялари корхоналар, муассасалар, ташкилотларда шу объект раҳбари буйруғи билан ташкил этилади.

II. Ёнғин-техника комиссияларининг асосий вазифалари:

- а) ишлаб чиқариш-технология жараёнлари, агрегатлар, Қурилмалар, лабораториялар, устахоналар, омборлар, базалар ва шу кабилар ишидаги ёнғин, портлаш ёки аварияга олиб келиши мумкин бўлган бузилишларни аниқлаш ва бу бузилишларни бартараф этишга қаратилган чора-тадбирлар ишлаб чиқиш;
- б) корхоналарнинг ёнғиндан сақлаш хизматига ёнғин-профилактика ишларини ташкил этиш ва ўтказишда, ишлаб чиқариш, омборхона, маъмурий ва бошқа бино ҳамда иншоотларда қаттиқ ёнғинга қарши тартибни ўрнатишда кўмаклашиш;
- в) ёнғин хавфини камайтириш ва объектнинг ёнғинга қарши ҳимоясини яхшилашга оид рационализаторлик ва ихтирочилик ишини ташкил этиш;
- г) ишчилар, хизматчилар ва муҳандис-техник ходимлар ўртасида ёнғинга қарши қоидаларга ҳамда ёнғинга қарши ўрнатилган тартибга риоя қилиш масалалари бўйича оммавий тушунтириш ишларини олиб бориш.

7. Ёнѓин-техника комиссиялари қўйилган вазифаларни амалга ошириш учун:

- а) корхонанинг барча ишлаб чиқариш, омборхона, маъмурий ва бошқа хизмат биноларини ишлаб чиқариш-технология жараёнлари, аппаратлар, агрегатлар, электр хўжалиги, иситиш, вентиляция тизимлари ва бошқа қурилмалардаги ёнѓин чиқиши хавфи бўлган нуқсонларни аниқлаш мақсадида йилига камида 2—4 марта (корхонанинг ёнѓин-портлаш хавфига кўра) муфассал кўриқдан ўтказишлари;
- б) аниқланган камчиликларни бартараф этиш йўллари ва усулларини белгилаш, ёнѓинга қарши зарур тадбирларнинг бажарилиши муддатларини белгилаш ва уларнинг бажарилишини назорат қилишлари;
- в) ишчилар, хизматчилар, муҳандис-техник ходимларга ёнѓинга қарши мавзуларда кўрсатмалар бериш, суҳбатлар ўтказиш ва маърузалар уюштиришлари;
- г) раҳбарлар ҳузурида ва техникавий кенгашларда корхоналарнинг ёнѓинга қарши ҳолатлари тўѓрисидаги масалаларни муҳокамага қўйишлари;

- д) корxonанинг цехлари, омборхоналари, лабораториялари ва бошқа объектлари учун ёнғин хавфсизлиги бўйича **йўриқномалар, қоидалар ишлаб чиқишда** фаол қатнашишлари;
- е) корхоналарда ёнғиндан сақлаш мутахассислари, илмий-техник ходимлар, касаба уюшмалари ташкилотлари, меҳнаткашлар фаоллари иштирокида ҳам бутун корхона, ҳам унинг айрим участкалари, цехлари, омборхоналарида ёнғин хавфсизлиги масалалари бўйича **ёнғин-техника конференциялари, семинарлар ва кенгашлар** ўтказишлари;
- ж) корхоналар цехлари, омборхоналари, турар жойларининг ёнғинга қарши ҳолати ва ёнғиндан сақлаш ҳамда кўнгилли ўт ўчириш дружиналарининг жанговар тайёргарлиги **кўрик-танловларини ташкил этиш ва ўтказишлари, давлат ёнғин назорати органлари тавсия этган ёнғинга қарши тадбирларнинг бажарилишига эришишлари** керак.
8. Зарур бўлган ҳолларда корхона раҳбари ёнғин-техника комиссиясига ёнғин хавфсизлигини таъминлаш билан боғлиқ бўлган бошқа тадбирларни ўтказишни ҳам топшириши мумкин.

III. ЁнҒин-техника комиссиялари ишини ташкил этиш тартиби

9. ЁнҒин-техника комиссиялари ўз ишини **иш вақтида ташкил этади** ва уни корxonанинг барча иш сменаларида олиб боради. Фавқулодда ҳолатлар (ёнҒин, ҳалокат, авария, авария ҳолатлари ва шу кабилар)да ёнҒин-техника комиссияси аъзолари объект раҳбарининг буйруғи билан куннинг исталган вақтида масалаларни ҳал этишга жалб қилинадилар.

10. Йирик саноат корxonаларида, **умумобъект ёнҒин-техника комиссияларидан ташқари, цех ёнҒин-техника комиссиялари** ташкил этилиши мумкин.

Бу ҳолатда умумобъект ёнҒин-техника комиссияси цех комиссиялари ишини назорат қилади ва уларга бошчилик қилади, бутун корxonанинг ёнҒинга қарши аҳволини яхшилаш масалаларини ҳал этади ва ёнҒин чиқиш хавфи кучли бўлган участкалар ҳамда ишлаб чиқариш-технология жараёни қурилмаларида ёнҒиннинг олдини олиш чоратадбирларини ишлаб чиқади.

11. Умумобъект ёнғин-техника комиссияси, Қоидага кўра, ўз ишини Қуйидаги ихтисослашган секциялар бўйича ташкил этади:

- а) ишлаб чиқариш-технология жараёнида ва ишлаб чиқариш асбоб-ускуналарида ёнғин чиқиш хавфини камайтириш секцияси;
- б) рационализаторлик ва ихтирочилик иши секцияси;
- в) электр тармоқлари ва электр асбоб-ускуналаридан хавфсиз фойдаланиш секцияси;
- г) ёнғинга қарши автоматика ва алоқа секцияси;
- д) ёнғинга қарши сув таъминоти секцияси;
- е) янги Қурилиш ва реконструкция Қилишдаги Қурилиш нормалари ҳамда Қоидаларида ёнғинга қарши талабларга риоя Қилиш секцияси;
- ж) вентиляция ва тутун чиқариш тизимларидан фойдаланишда ёнғинга қарши чора-тадбирларни ишлаб чиқиш секцияси;
- з) тузар жой секторида ёнғинга қарши чора-тадбирлар секцияси;
- и) ёнғинга қарши тарғибот ва ташвиқот секцияси.

12. Ёнѓин-техника комиссияси давлат ёнѓин назорати кўрсатмаларида назарда тутилган **чора-тадбирларни бекор қилиш ва ўзгартириш** ҳуқуқига эга эмас,
  - Давлат ёнѓин назорати **чора-тадбирларини ўзгартириш ёки бекор қилиш зарур бўлган тақдирда** комиссия ўз таклифларини корхона директорига тақдим этади. Директор бу масalani давлат ёнѓин назорати органлари билан келишиб олади.
13. Ёнѓин-техника комиссияси томонидан белгиланган ёнѓинга қарши чора-тадбирлар **далолатнома билан расмийлаштирилади** ва у кенгайтирилган мажлисда кўриб чиқилгандан сўнг корхона раҳбари томонидан тасдиқланади ва улар белгиланган муддатларда бажарилиши керак.
14. Комиссия томонидан таклиф этилган ёнѓинга қарши чора-тадбирларнинг бажарилишини **кундалик назорат қилиш бевосита корхона ёнѓиндан сақлаш хизмати (кўнгилли ўт ўчирувчилар дружиналари) бошлиѓига** ёки унинг ўрнида ишловчига юкланади.
15. Давлат ёнѓин назорати маҳаллий органлари **ёнѓин-техника комиссиялари ишини вақт-вақти билан назорат қилишни амалга оширадilar** ва уларга услубий ҳамда амалий ёрдам берадилар.
16. Объектни ёнѓинга қарши намунали ҳолатта келтирганликлари учун ёнѓин-техника комиссиялари аъзолари давлат ёнѓин назорати ҳудудий ёки маҳаллий органининг тақдимномасига биноан объект раҳбари томонидан **раѓбатлантирилиши** мумкин.

Ёнғин хавфсизлиги бўйича бошқа меъёрий – техник ҳужжатлар

- "Ўзбекистон Республикасида давлат ёнғин назорати тўғрисида" ги низом. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1993 йил 17 майдаги 227-сонли қарори билан тасдиқланган. Ўзбекистон Республикаси Қонун Ҳужжатлари тўплами, 46-47-сон, 458-модда. Тошкент, 2006 й.
- “Ўзбекистон Республикаси объектларида, шаҳарларида, шаҳар кўринишидаги шаҳарчаларда, туманларнинг марказларида ва аҳоли яшайдиган бошқа жойларда Ички ишлар вазирлигининг ёнғин соқчилигини ташкил этиш тартиби тўғрисида”. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 20 мартдаги 112-сон қарори, Тошкент ш.
- “Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг ҳарбийлаштирилган ёнғин соқчилигини мустаҳкамлаш тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 29 июндаги 243-сон қарори билан тасдиқланган.
- "Ёнғиндан сақлаш хизмати бўлинмалари томонидан ёнғинларнинг ўчирилишини ташкил этиш тартиби тўғрисида" ги низом. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирининг 2010 йил 12 июндаги 66-сон буйруғи билан тасдиқланган. Ўзбекистон Республикаси Қонун Ҳужжатлари тўплами, 28-29-сон, 236-модда. Тошкент, 2010 й.

- "Ёнѓинларни ва уларнинг оќибатларини Ҳисобга олиш, шунингдек ёнѓинларга доир ахборотни тўплаш ҳамда ўзаро алмашиш тартиби ҳақида"ги низом. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 3 февралдаги 13-сон қарори билан тасдиқланган. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 5-сон, 41-модда. Тошкент, 2010 й.
-
- Правила пожарной безопасности для объектов с массовым пребыванием людей. предприятий автомобильного транспорта Республики Узбекистан. Согласовано заместителем министра труда Республики Узбекистан, от 1 июля 1997 г., № 376/04. Утверждено главным государственным инспектором Республики Узбекистан по пожарному надзору, от 1 июля 1997 г. № 29-1-54. Зарегистрированы Министерством юстиции Республики Узбекистан от 8 июля 1997 г. Регистрационный № 354.
-
- Правила о порядке контроля Государственным пожарным надзором Управления пожарной охраны Министерства внутренних дел Республики Узбекистан за проектированием, строительством, реконструкцией, реставрацией, ремонтом и техническим перевооружением объектов, осуществляемых на территории республики, с привлечением иностранных инвестиций и (или) технологий. Утверждены постановлением Кабинета Министров от 23 марта 1995 г. № 93. Собрание постановлений Правительства Республики Узбекистан, № 3, ст. 11. Ташкент, 1995 г.

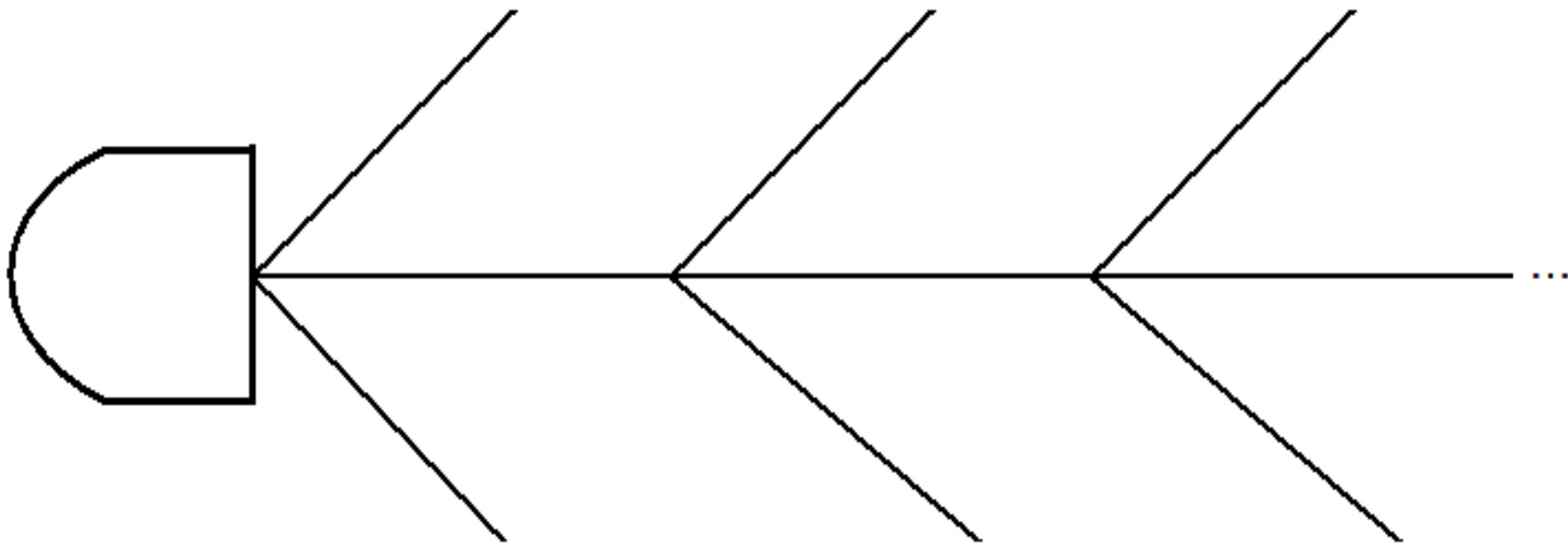
- Положение о лицензировании деятельности по проектированию, монтажу, наладке, ремонту и техническому обслуживанию средств противопожарной автоматики, охранной, пожарной и охранно-пожарной сигнализации. Утверждены постановлением Кабинета Министров от 22 марта 2004 года № 136. Собрание законодательства Республики Узбекистан, 2004 г., № 12, ст. 141; 2006 г., № 20-21, ст. 181, № 46-47, ст. 458.
-
- "Энергетик корхоналар учун ёнғин хавфсизлиги қоидалари". Ўзбекистон Республикаси электр энергетикада назорат бўйича давлат инспекцияси, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ёнғин хавфсизлиги бош бошқармасининг 2004 йил 12 мартдаги 107, 29/9-120 - сон қарорлари билан тасдиқланган. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 16-сон, 194-модда. Тошкент, 2004 й.
-
- Правила пожарной безопасности для предприятий автомобильного транспорта Республики Узбекистан. Утверждены Узбекским агентством автомобильного и речного транспорта, 23 ноября 1999 г., Управлением пожарной охраны МВД Республики Узбекистан, 10 сентября 1999 г. Согласованы Госкорпорацией "Узавтотранс", 24 ноября 1999 г. Зарегистрированы Министерством юстиции Республики Узбекистан от 22 января 2000 года. Регистрационный № 878.

Назорат саволлари

1. Саноат корхоналари ва бошқа объектлардаги ёнғин-техника комиссиялари тўғрисидаги низом қачон тасдиқланган?
2. Ёнғин-техника комиссиялари нима мақсадда ташкил этилади?
3. Ёнғин-техника комиссияларининг асосий вазифалари нималардан иборат?
4. Ёнғин-техника комиссиялари ишини ташкил этиш тартиби қанақа?
5. Ёнғин хавфсизлиги бўйича қанақа меъёрий – техник ҳужжатларни биласиз?

“Балиқ скелети” схемаси ёрдамида корхона ёнғин-техник
комиссияси секциялари ва уларнинг вазифаларини таҳлил
Қилинг

Эътиборингиз учун раҳмат!